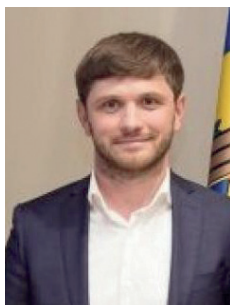

CZU 343.15

DOI 10.5281/zenodo.7185012

Ion CHIRTOACĂ,
doctorand

PhD student

PARTICULARITĂȚILE PUNERII PE ROL A CAUZELOR PENALE: ASPECTE TEORETICO-PRACTICE

Una din cele mai, importante faze ale judecării cauzei în prima instanță, este punerea pe rol a cauzei penale. Această fază deși este una incipientă a fazei judecării cauzei, prin natura și diversitatea cererilor ce parvin din partea părților implicate în proces, ridică pentru instanțele de judecată o serie de incidente procesuale. Soluționarea incidentelor procesuale, de către instanțele de judecată la această etapă, nu este una previzibilă și unitară, care deseori ulterior îngreunează procesul de judecată, conducând la tergiversări și încălcarea principiului examinării în termen rezonabil a cauzelor penale. Acest articol, vină să sistematizeze principalele reguli după care ar trebui să se diriguie instanța de judecată, în vederea furnizării unei practici judiciare previzibile și unitare.

Cuvinte-cheie: proces penal, punere pe rol, faze ale procesului penal, instanță de judecată, particularități, ședință preliminară, lege, drept, echitate, sesizare, urmărire penală, probe, drepturi ale omului, CEDO.

THE PARTICULARITIES OF PLACING CRIMINAL CASES ON THE ROLE: THEORETICAL-PRACTICAL ASPECTS

One of the most important phases of the trial of the case in the first instance is the filing of the criminal case. This phase, although it is an early one of the trial phase of the case, due to the nature and diversity of the requests received from the parties involved in the process, raises a series of procedural incidents for the courts. The resolution of procedural incidents, by the courts at this stage, is not predictable and unitary, which often subsequently complicates the court process, leading to delays and violation of the principle of examining criminal cases within a reasonable time. This article aims to shape up the main rules by which the court should be guided, in order to provide a predictable and uniform judicial practice.

Keywords: criminal process, placing on the docket, phases of the criminal process, court of law, particularities, preliminary hearing, law, justice, equity, realization, criminal investigation, evidences, human rights, ECHR.

Introducere. Este cunoscut faptul că, mult se vorbește despre necesitatea realizării după anul 2011 în Republica Moldova, tot mai unei reforme Judiciare, ce ar fi în concordanță

cu standardul statului de drept. La moment un accent deosebit se pune pe realizarea unor proceduri penale, care ar asigura o mai mare deplinătate principiilor contradictorialității, egalității de arme, celerității.

Evidențiem că, instanța de judecată, este o autoritate judiciară chemată să soluționeze o cauză penală, fiind obligată să creeze condițiile necesare pentru ca părțile să își îndeplinească îndatoririle procesuale și să-și exercite drepturile ce le sunt conferite prin lege. Ori instanța de judecată este chemată să acționeze ca garant al realizării de către părți a drepturilor și intereselor legitime ale acestora în îndeplinirea justiției într-o cauză penală. În acest sens, se constată un interes tot mai sporit pentru luarea în considerare a activității judiciare desfășurate în stadiul punerii pe rol a cauzei penale.

Scopul și obiectivele: studierea din punct de vedere teoretic și practic a punerii pe rol a cauzei penale în sistemul judecării în instanța de fond, elaborarea prezentului articol vine să evidențieze particularitățile cererilor specifice acestei etape. Un obiectiv de bază al acestui articol îl constituie cercetarea particularităților de punere pe rol a cauzei penale, materializarea acestei faze în practica juridică. Totodată, acest articol își propune să abordeze incidentele procedurale specifice ședinței de judecată preliminară, cât și soluționarea acestora prin prisma jurisprudenței degajate de Curtea Constituțională.

Semnificația științifică o reprezintă studierea legislației de domeniu, analiza aspectelor terminologice, de evoluție și conceptuale referitoare la aplicarea punerii pe rol a cauzei penale în sistemul etapelor judecării în fond, identificarea și soluționarea deficiențelor din legislația națională, promovarea soluțiilor și propunerilor necesare îmbunătățirii cadrului normativ național supus cercetării. Rezultatele ce urmează a fi obținute vor contribui la dezvoltarea continuă a teoriei dreptului procesual penal și vor fi aplicate în practica judiciară.

Valoarea aplicativă. Rezultatele cercetării sunt benefice pentru dezvoltarea continuă

a științei dreptului procesual penal și în mod deosebit pentru unificarea practicii judiciare.

O atenție sporită instanțele naționale de judecată o acordă punerii pe rol a cauzelor penale și desfășurării ședinței preliminare. Importanța acestei faze procesuale rezidă în realizarea efectivă a principiilor contradictorialității și egalității de arme.

Reținem că instanța de judecată, potrivit principiului contradictorialității procesului penal, este un organ chemat să soluționeze o cauză penală, fiind obligată să creeze condițiile necesare pentru ca părțile să își îndeplinească îndatoririle procesuale și să-și exercite drepturile ce le sunt conferite prin lege. Instanța de judecată este chemată să acționeze ca garant al realizării de către părți a drepturilor și intereselor legitime ale acestora în îndeplinirea justiției într-o cauză penală concretă. În acest sens, se constată un interes sporit pentru luarea în considerare a activității judiciare desfășurate în stadiul punerii pe rol a cauzei penale.

Observăm că procedura de punere pe rol a cauzei penale este o activitate procesuală organizatorică și administrativă a instanței de judecată, care vizează îmbunătățirea calității materialelor cauzei penale primite de instanță. Prin urmare, punerea pe rol a cauzei penale se realizează în vederea asigurării examinării nestingerite a cauzei penale la faza judecării, în crearea condițiilor care să asigure examinarea cauzei penale în fond și adoptarea unei decizii finale legale cu privire la aceasta. Această împrejurare dă naștere uneia dintre cele mai stringente probleme – îmbunătățirea calității activității judecătorului în etapa punerii pe rol a cauzei penale.

În legătură cu nereglementarea unor prevederi previzibile ale legislației procesuale penale, care reglementează procedura de punere a cauzei pe rol în vederea judecării, apar numeroase probleme care trebuie studiate și soluționate. Acest lucru este evidențiat și de faptul că de la intrarea în vigoare a Codului de procedură penală al Republicii Moldova, multe dintre dispozițiile acestuia ce reglementează

activitățile instanței în stadiul punerii pe rol a cauzei penale au suferit modificări și multiple sesizări ale Curții Constituționale.

În acest sens, a devenit necesară realizarea unui studiu cuprinzător al etapei punerii pe rol a cauzei penale în vederea elaborării unor propuneri care vizează îmbunătățirea legislației care reglementează procedura procesuală la etapa punerii pe rol a cauzei penale.

În mare parte, cele menționate justifică necesitatea realizării unei cercetări minuțioase, detaliate și sub toate aspectele a subiectului punerii pe rol a cauzei penale, fapt care va permite consolidarea practicii judiciare. La fel va permite formularea de concluzii și recomandări pentru această instituție procesual-penală. De asemenea, putem menționa că este imperioasă necesitatea formării unui concept practic unic cu referire la punerea pe rol a cauzei penale și de clarificare a conținutului, esenței și locului acestei etape procedurale în sistemul dreptului procesual-penal al Republicii Moldova.

Remarcăm aportul științific adus la cercetarea acestei etape a judecării cauzei în instanța de fond de teoreticieni ca: Igor Dolea, Tatiana Vîzdoaga, Dumitru Roman. La fel, se impune a evidenția, aportul adus la unificarea practicii judiciare (prin ridicarea excepției neconstituționalitate) de către avocații Vasile Nicoară, Viorel Berliba, Tudor Osoianu, Gheorghe Malic etc.

Apresiasi la justa valoare efortul savanților, practicienilor nominalizați, trebuie totuși să menționăm că majoritatea problemelor legate de apariția, consolidarea și dezvoltarea concepțiilor juridico-științifice, specifice punerii pe rol a cauzei penale, țin de desfășurarea ședinței de judecată preliminară, fiind legate de esența și conținutul acestor norme procesuale, care deseori nu sunt destul de previzibile, ceea ce degajează o practică judiciară neuniformă.

O fază distinctă a procesului penal o reprezintă faza judecării cauzei în fața instanței de judecată. Pentru ca o cauză penală să fie dedusă judecării, aceasta urmează a fi pusă pe

rol. În literatura de specialitate fazele procesului penal sunt definite ca „diviziuni ale acestuia, care înglobează un complex de activități, desfășurate în mod succesiv, progresiv și coordonat, având un obiect propriu și urmând să se finalizeze cu soluții proprii” [1].

Menționăm că punerea pe rol a cauzei penale este determinată de o altă fază a procesului penal, și anume terminarea urmăririi penale și trimiterea cauzei în judecată. La acest aspect menționăm faptul că terminarea urmăririi penale nu echivalează cu finalitatea activității procesuale a organului de urmărire penală. Potrivit prevederilor art. 298 Cod procedură penală, părțile pot înainta plângeri împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitatea specială de investigații.

Punerea pe rol a cauzei penale declanșează propriu-zis faza judecării cauzei, ceea ce în corespundere cu prevederile Titlului II „Judecata” Capitolul I, din Codul de procedură penală, reglementează condițiile generale ale judecării cauzei. Acestei etape îi sunt specifice un set de principii procesuale ca: nemijlocirea, oralitatea și contradictorialitatea judecării cauzei. Cu referire la **principiul contradictorialității**, profesorul universitar Igor Dolea menționează că „are o implicare directă în ceea ce se numește nemijlocirea examinării probelor. O situație, spre exemplu, specială în ce privește respectarea principiului contradictorialității este examinarea cauzei penale în lipsa acuzatului, în cazul când acesta se sustrage de la judecată” [2, p. 734].

Referitor la principiul nemijlocirii, reiterăm că aceasta incumbă obligația instanței de judecată de a îndeplini în mod direct toate actele procesuale și procedurale din cuprinsul judecării. În acest fel instanța intră în contact direct cu toate probele. În literatura de specialitate se reține că „realizarea principiului nemijlocirii presupune, de principiu, readministrarea tuturor probelor care au fost administrate în faza de urmărire penală. Pentru ca nemijlocirea să fie transpusă în fapt, legea

pretinde unicitatea completului de judecată în tot cursul judecării cauzei, iar când acest lucru nu este posibil, completul de judecată poate fi schimbat doar până la începerea dezbaterilor. După începerea dezbaterilor, orice schimbare intervenită în compunerea completului de judecată va atrage reluarea de la început a dezbaterilor. Astfel, judecătorii care participă la deliberare trebuie să fi luat parte la dezbateri pentru a ține seama în soluția pe care o vor da atât de ceea ce s-a petrecut în cursul ședinței de judecată, cât și de ceea ce s-a discutat pe parcursul dezbaterilor judecătorești” [3, p. 164].

Consemnăm faptul că această fază a procesului penal determină realizarea completă și a altor principii fundamentale ale procesului penal, cum ar fi **principiul publicității**. Notăm că prezența publicului oferă posibilitatea acestuia de a lua cunoștință cu modul de desfășurare a justiției penale de către instanțele de judecată. Prin realizarea acestui principiu se asigură garanția unui control și din partea presei despre modalitatea de realizare a actului de justiție. În acest context reiterăm că însuși Constituția Republicii Moldova la articolul 117 reglementează caracterul public al dezbaterilor judiciare. Așadar „principiul publicității prezumă posibilitatea fiecărui cetățean de a avea acces liber în sala de judecată. Cei prezenți în timpul procedurilor judiciare trebuie să respecte ordinea și solemnitatea ședinței de judecată. În caz contrar, președintele ședinței de judecată este în drept să ia măsurile prevăzute de lege față de cei ce o încalcă. Spre exemplu, pot fi îndepărtați din sala de ședințe, în anumite cazuri, pot fi supuși unei amenzi judiciare” [4, p. 439]. Potrivit prevederilor art. 334 Cod de procedură penală, aceste și alte măsuri pot fi luate de președintele ședinței la faza judecării cauzei.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), în Avizul nr. 3, a arătat că judecătorii trebuie să-și îndeplinească funcțiile cu respectul cuvenit pentru principiul tratamentului egal al părților, evitând ideile preconcepute sau discriminările, păstrând echilibrul între părți și

asigurându-se că fiecare dintre acestea este audiată în mod corect. Judecătorii, prin aplicarea legii, trebuie să administreze în așa mod justiția, încât să se asigure că au fost luate măsurile de protecție a drepturilor justițiabililor, ce decurg din prevederile art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Acest scop este exprimat în art. 6 al Convenției, care, vorbind doar din punctul de vedere al utilizatorilor sistemului juridic, stabilește că „oricine are dreptul la o audiere corectă și publică”. Convenția subliniază măsurile de siguranță care sunt luate pentru persoanele judecate și afirmă principiile pe care se bazează îndatoririle judecătorilor.

Desfășurarea ședinței închise de judecată trebuie să fie precedată de o încheiere argumentată a instanței. Ședința închisă se desfășoară în prezența participanților la proces, iar în caz de necesitate asistă martorul, expertul, specialistul și interpretul. În orice caz, instanța judecătorească este obligată să ia măsurile de rigoare în vederea păstrării secretului de stat, secretului comercial și al informației despre viața intimă a persoanei. Participanții la proces și alte persoane ce asistă la actele procesuale în cadrul cărora pot fi divulgate date secrete sunt somați de răspundere în cazul divulgării lor.

Locul și rolul etapei punerii pe rol a cauzei penale.

Reieșind din prevederile art. 344 Cod procedură penală, cauza penală parvenită în instanță urmează a fi repartizată, în termen de o zi, judecătorului sau, după caz, completului de judecată în mod aleatoriu, prin intermediul programului informațional automatizat de gestionare a dosarelor. Extrasul din programul informațional automatizat sau încheierea președintelui instanței de judecată cu privire la repartizarea aleatorie a cauzei se anexează la dosar.

Punerea pe rol a cauzei penale, după cum am menționat mai sus, este precedată de trimiterea cauzei penale în judecată. Astfel, prin „trimiterea cauzei în judecată are loc dezinvestirea procurorului din calitatea lui de conducător al

urmăririi penale, după caz, de la exercitarea nemijlocită a urmăririi penale, acesta nemaiputând lua absolut nicio măsură și fără a mai putea interveni în realizarea ulterioară a activităților procesuale, în această calitate. Astfel, privită ca act procesual, trimiterea în judecată are o dublă funcționalitate: pe de o parte se pune capăt fazei urmăririi penale, pe de alta – se produce sesizarea instanței de judecată” [5, p. 258].

Până ca un dosar să ajungă pe masa unui judecător, acesta parcurge mai multe etape. Mai întâi, cererea de chemare în judecată sau chiar dosarul (dacă e vorba despre cauze penale și contravenționale) este înregistrat în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (în continuare – PIGD) de o persoană responsabilă din instanță (de regulă din Direcția evidență și documentare procesuală), în ordinea în care a ajuns în instanța judecătorească.

Odată ce e înregistrată cererea (în PIGD), un angajat al instanței judecătorești extrage confirmarea că aceasta a fost inclus în sistem, precum și numărul atribuit și data înregistrării. Confirmarea înregistrării și fișa de repartizare a dosarului se anexează la dosar. Totodată, angajatul instanței apasă pe un buton, care asigură repartizarea automată a cauzelor. Astfel, Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor atribuie cauza unui judecător din cei ce activează în instanță.

Astfel, potrivit prevederilor art. 297 alin. (1) Cod procedură penală „cauza se trimite în judecată de către procurorul care a întocmit rechizitoriul”. Prin urmare rechizitoriul se prezintă ca actul procedural prin care se sesizează instanța de judecată și determină limitele judecării cauzei în fond. În literatura de specialitate se subliniază că rechizitoriul „nu numai că trimite litigiul într-o fază superioară, aceea a judecării, dar fixează și limitele în care judecata va avea loc cu privire la fapta/faptele și persoana/persoanele la care se referă” [6, p. 406].

O particularitate aparte la această etapă o reprezintă prevederile art. 297 alin. (4) Cod procedură penală: „toate cererile, plângerile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în

judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza”. Această reglementare a suscitat și suscită o serie de incidente procedurale. Ca dovadă a celor expuse sunt multitudinea de sesizări ale Curții Constituționale, pentru a se expune pe subiectul dat. Astfel prin Decizia cu nr. 91 din 19 septembrie 2019, Curtea Constituțională a statuat în pct. 15 și 20 „Curtea observă că articolul 297 din Codul de procedură penală reglementează procedura de trimitere a cauzei în judecată. Potrivit alin. (1) al articolului 297 din Codul de procedură penală, cauza se trimite în judecată de către procurorul care a întocmit rechizitoriul. Alin. (4) al aceluiași articol prevede că toate cererile, plângerile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța de judecată. Curtea menționează că organizarea actuală a etapelor procesului penal nu împiedică părțile să conteste abuzurile comise și să utilizeze căile de atac” [7].

Potrivit prevederilor art. 115 din Legea Supremă a statului [8], instanța de judecată este singurul organ investit să îndeplinească justiția. În acest context specificăm că „puterea judecătorească este una din cele trei puteri ale statului, este independentă, separată de puterea legislativă și puterea executivă” [4, p. 412]. La aspectul analizat, jurisprudența Curții Constituționale prin Hotărârea cu nr. 21 din 23 iunie 1997 a statuat în pct. 2 că „formele de îndeplinire a justiției sunt judecarea de către instanțele judecătorești a tuturor cauzelor privind raporturile juridice, civile, administrative și penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență (art. 4 alin. (2) din Legea privind organizarea judecătorească). Aceste instanțe judecătorești au împuterniciri diferite și îndeplinesc justiția în forme procesuale diferențiate” [10].

Astfel, în scopul consolidării independenței judecătorești, asigurarea transparenței în activitatea instanțelor de judecată și sporirea calității actului de justiție, s-a dispus automatizarea instanțelor de judecată, prin implementarea pe larg a Programu-

lui Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), ce constituie o parte componentă a efortului de consolidare a sistemului judiciar național și de prevenire și combatere a fenomenului corupției.

Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) a fost elaborat în cadrul Programului SUA „Provocările Mileniului” (MGTCP) în baza Programului de acțiuni privind implementarea Planului Preliminar de Țară, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 32 din 11 ianuarie 2007, precum și în baza Concepției Sistemului informațional judiciar pentru anii 2007-2008, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 776 din 03.07.2007 [11]. Distribuirea aleatorie obligatorie a dosarelor în instanțele judecătorești a fost introdusă prin Legea nr. 247-XVI din 21 iulie 2006, Privind modificarea și completarea unor acte legislative, care a prevăzut completarea Legii nr. 514-XII din 6 iulie 1995 Privind organizarea judecătorească, cu principiile de distribuire aleatorie a dosarelor [12].

Potrivit prevederilor Legii nr. 514/1995, și anume art. 6¹, activitatea de judecare a cauzelor se desfășoară cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. În cazul în care judecătorul căruia i-a fost repartizată cauza este în imposibilitatea de a continua judecarea acesteia, persoana responsabilă, în temeiul unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, asigură redistribuirea aleatorie a dosarului altui judecător. Fișa cu datele privind distribuirea aleatorie a dosarelor se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar (1¹).

Constituirea completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se fac la începutul anului printr-o dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de Regulamentul aprobat de

Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului (2). Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege.

De asemenea, la repartizarea cauzelor urmează a se ține cont de prevederile Regulamentului privind modul de distribuire a dosarelor, pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM 110/5 din 05 februarie 2013 [13], care reiterează că „la distribuirea aleatorie, PIGD ia în considerație dacă pentru categoria corespunzătoare de dosare există complete specializate, identifică volumul de muncă al judecătorilor în baza gradelor de complexitate prestabilite în PIGD pentru fiecare categorie de dosar. Alte criterii care stau la baza distribuirii aleatorii sunt tipul dosarului (civil, penal, contravențional), procedura de examinare (procedura în ordonanță, contencios administrativ, apel, recurs), precum și sarcina deplină sau parțială a judecătorului (procentul redus stabilit prin Hotărârea CSM pentru președinții și vicepreședinții instanțelor de judecată, membrii Colegiului disciplinar, Colegiului pentru selecție și ai Colegiului de evaluare)”.

Concluzii. Punerea pe rol a cauzei penale are un rol extrem de important pentru soluționarea obiectivă a cauzei penale. Prin urmare, la această etapă procesuală pentru prima dată partea apărării devine egală în posibilitățile exercitării drepturilor procedurale, iar instanța de judecată în persoana judecătorului este acel arbitru care va asista părțile în exercitarea deplină și cu bună credință a drepturilor procedurale.

Un aspect important al acestei faze e determinat de faptul că instanța de judecată va verifica legalitatea trimiterii cauzei în judecată dispusă de procuror. Astfel, la punerea pe rol a cauzei penale judecătorul desemnat să examineze cauza respectivă la emiterea încheierii de primire în procedură, care se face unipersonal, va supune verificării dacă trimiterea și sesizarea instanței de judecată sunt în concordanță cu

prevederile Codului de procedură penală, mai exact dacă a fost sau nu respectată competența teritorială în materie penală.

În esență, punerea pe rol a cauzei penale vine să contribuie la realizarea prevederilor art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Ori una din gama largă de obligațiuni ale statului constau în aceea ca aces-

ta să asigure drepturile și libertățile omului, iar în cadrul unui proces penal să dea eficiență drepturilor inculpatului și a apărătorului acestuia, ce reies din conținutul art. 66 și art. 68 Cod procedură penală.

În concluzie putem defini noțiunea de punere pe rol a cauzei penale ca o etapă a fazei judecării cauzei *care cuprinde un set de acțiuni ce privesc repartizarea cauzei aleatoriu, desemnarea completului investit cu examinarea cauzei, acțiuni ce au ca scop pregătirea părții pregătitoare a ședinței de judecată*.

Referințe bibliografice:

1. Mihai Olaru. Fazele procesului penal român. În: revista Acta Universitatis. Vol. III. ISSN 2285-0171. 2014.
2. Boris Negru et. alt. Constituția Republicii Moldova. Comentariu. Chișinău: Editura ARC. 2009.
3. Igor Dolea. Codul de procedură penală a Republicii Moldova. Comentariu aplicativ. Chișinău: Editura Cartea Juridică. 2016.
4. Elisabeta Boțian. Drept procesual penal. Note de curs. Sibiu: Editura BURG. 2016.
5. Mihai Poalelungi, Tatiana Vîzdoaga et. alt. Manualul judecătorului pentru cauze penale. Chișinău: Î.S. F.E.P. „Tipografia Centrală”. 2013. ISBN 978-9975-53-231-0.
6. Tudor Osoianu, Dinu Ostavciuc. Urmărirea penală. Chișinău: Editura „Cartea Militară”, 2021, ISBN 978-9975-157-58-2.
7. Decizia de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 91 din 19 septembrie 2019.
8. Art. 115, Constituția Republicii Moldo-
- va, 29 iulie 1994. Disponibil https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128016&lang=ro# (accesat la data de 23 august 2022).
9. Hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 23 iunie 1997, Cu privire la interpretarea art. 114 din Constituția Republicii Moldova. Monitorul Oficial nr. 45/24 din 10.07.1997.
10. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 776 din 03.07.2007. Disponibil https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=13309&lang=ro (accesat la data de 23 august 2022).
11. Legea nr. 247-XVI din 21 iulie 2006. Disponibil https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=25960&lang=ro (accesat la data de 23 august 2022).
12. Hotărârea CSM 110/5 din 05 februarie 2013. Disponibil https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=5307&lang=ro (accesat la data de 23 august 2022).

DESPRE AUTOR

Ion CHIRTOACĂ,

doctorand,

Școala doctorală „Științe penale și drept public” a

Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,

judecător, Judecătoria Chișinău sediul Buiucani,

e-mail: chirtoaca87@mail.ru,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8546-698X>